

Η

ΕΝΙΑΙΑ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

3ο ΚΛΙΜΑΚΙΟ

Συνήλθε στις 3-7-2023 με την εξής σύνθεση Ιωάννης Λαμπρόπουλος, Πρόεδρος, Αγγελική Πουλοπούλου, Εισηγήτρια και Βικτωρία Πισμίρη, Μέλη.

Για να εξετάσει την από 9-06-2023 προδικαστική προσφυγή με Γενικό Αριθμό Κατάθεσης (ΓΑΚ) ΕΑΔΗΣΥ 860/09.06.2023 του Οικονομικού φορέα με την επωνυμία «... - SERVICES ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ...» (εφεξής η «προσφεύγουσα»), όπως εκπροσωπείται νόμιμα.

Κατά του Γενικού Νοσοκομείου ... (εφεξής η «Αναθέτουσα Αρχή»), όπως εκπροσωπείται νόμιμα.

Με την προδικαστική προσφυγή, η προσφεύγουσα αιτείται την ακύρωση της απόφασης της Διοικήτριας του Γ.Ν. ... δια της οποίας δηλώθηκε η άρνησης της Αναθέτουσας Αρχής να προβεί σε μετάθεση της καταληκτικής ημερομηνίας υποβολής των προσφορών του διαγωνισμού με συστημικό αριθμό ... ΕΣΗΔΗΣ, είτε πριν, είτε μετά την καταληκτική ημερομηνία υποβολής των προσφορών, εξαιτίας της πιστοποιηθείσας τεχνικής αδυναμίας λειτουργίας του υποσυστήματος ΕΣΗΔΗΣ Προμήθειες και Υπηρεσίες, του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος (ΟΠΣ) ΕΣΗΔΗΣ την Τρίτη 06.06.2023 συγκεκριμένα από ώρα 12:10 έως 15:40 γεγονός που πιστοποιήθηκε δια του με αρ. πρωτ. 27099/6-6-2023 εγγράφου της Διεύθυνσης Διαχείρισης Ανάπτυξης και Υποστήριξης του ΕΣΗΔΗΣ κοινοποιηθέντος προς το σύνολο των αναθετουσών αρχών/ αναθετόντων φορέων και οικονομικών φορέων και αναρτηθέντος στο www.promitheus.gov.gr. και η παράλειψη κάθε συναφούς οφειλόμενης νόμιμης ενέργειας της Αναθέτουσας Αρχής, που οδήγησε στην παρεμπόδιση νόμιμης και έγκαιρης υποβολής προσφοράς της προσφεύγουσας. Σε κάθε

Αριθμός Απόφασης: 1110/2023

περίπτωση δε, εάν λάβει χώρα η διενέργεια της διαγωνιστικής διαδικασίας και, δη, η αποσφράγιση των προσφορών την 9-6-2023 παρά την άσκηση της προσφυγής, η προσφεύγουσα αιτείται την ματαίωση της διαγωνιστικής διαδικασίας κατ' άρθρο 106 του ν.4412/2016 προκειμένου να καταστεί δυνατή η εμπρόθεσμη και νόμιμη εκ μέρους της υποβολή προσφοράς.

Η συζήτηση άρχισε αφού άκουσε την Εισηγήτρια
Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα
Σκέφτηκε κατά τον Νόμο

1. Επειδή, για την άσκηση της προσφυγής, έχει καταβληθεί το νόμιμο παράβολο, σύμφωνα με τα άρθρα 363 του Ν. 4412/2016 και 5 του Π.Δ. 39/2017, ποσού 758 ευρώ (βλ. ηλεκτρονικό παράβολο με κωδικό ... και την εκτύπωση από τη σελίδα της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων του Υπουργείου Οικονομικών με την ένδειξη «ΔΕΣΜΕΥΜΕΝΟ»).

2. Επειδή, με την υπ' αριθ. πρωτ. .... Διακήρυξη .../2023 της Αναθέτουσας Αρχής, προκηρύχθηκε ανοικτός ηλεκτρονικός διαγωνισμός κάτω των ορίων, για την «Παροχή υπηρεσιών καθαριότητας των κτιριακών εγκαταστάσεων και του περιβάλλοντος χώρου του Γ.Ν. ...», για τρεις μήνες, από 02.07.2023 - 01.10.2023, με δικαίωμα παράτασης από 02.10.2023 έως 01.11.2023 και με κριτήριο κατακύρωσης την πλέον συμφέρουσα, από οικονομική άποψη, προσφορά μόνο βάσει τιμής, προϋπολογισμού χωρίς ΦΠΑ 151.494,58€, ο οποίος αναρτήθηκε στο Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων (Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ.) την 19.05.2023 με Α.Δ.Α.Μ. ..., καθώς και στη διαδικτυακή πύλη του ΕΣΗΔΗΣ, όπου έλαβε συστημικό αριθμό ....

3. Επειδή, ως καταληκτική ημερομηνία παραλαβής των προσφορών ορίστηκε η 6η.6.2023, ημέρα Τρίτη και ώρα 15:00.

4. Επειδή, ο ένδικος διαγωνισμός, ως εκ του αντικείμενου του και της προϋπολογισθείσας δαπάνης, εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του Ν. 4412/2016 (Α' 147) και η ένδικη διαφορά διέπεται από τις διατάξεις του

Αριθμός Απόφασης: 1110/2023

Βιβλίου IV αυτού, περί έννομης προστασίας κατά τη σύναψη δημοσίων συμβάσεων.

4. Επειδή, η υπό εξέταση προδικαστική προσφυγή έχει ασκηθεί εμπρόθεσμα, καθόσον κατατέθηκε στις 09-06-2023 στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού, ενώ η προσβαλλομένη κοινοποιήθηκε στις 06-06-2023. Περαιτέρω, η προσφυγή ασκείται μετ' εννόμου συμφέροντος και εν γένει παραδεκτώς, αφού, σε περίπτωση ευδοκίμησης της προσφυγής, η προσφεύγουσα θα μπορέσει να λάβει μέρος στο διαγωνισμό.

5. Επειδή, εμπροθέσμως ,κατ' αρ. 365 παρ. ν.4412/2016, και δη στις 22-06-2023 η Αναθέτουσα Αρχή ανήρτησε στην «Επικοινωνία» του ηλεκτρονικού τόπου του διαγωνισμού απόψεις της επί της κρινόμενης προσφυγής, πλην όμως δεν τις κοινοποίησε προς τον προσφεύγοντα, συνεπώς δεν δύνανται να ληφθούν υπόψη, ενώ, σε κάθε περίπτωση, δεν παρατίθεται συμπληρωματική αιτιολογία, ούτε προσθέτουν κάτι νέο και ουσιώδες, σε σχέση με την αιτιολογία της προσβαλλομένης.

6. Επειδή, με την προσφυγή της η προσφεύγουσα προβάλλει ότι κατέβαλε κάθε δυνατή προσπάθεια να υποβάλλει νομίμως, εμπροθέσμως και εγκαίρως την προσφορά της έως την 6-6-2023 και περί ώρα 15:00, ήτοι εντός της καταληκτικής ημερομηνίας υποβολής των προσφορών, ωστόσο εξαιτίας τεχνικής αδυναμίας λειτουργίας του υποσυστήματος ΕΣΗΔΗΣ Προμήθειες και Υπηρεσίες, του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος (ΟΠΣ) ΕΣΗΔΗΣ την Τρίτη 06.06.2023, συγκεκριμένα από ώρα 12:10 έως 15:40, γεγονός που πιστοποιήθηκε δια του με αρ. πρωτ. 27099/6-6-2023 εγγράφου της Διεύθυνσης Διαχείρισης Ανάπτυξης και Υποστήριξης του ΕΣΗΔΗΣ προς το σύνολο των αναθετουσών αρχών/ αναθετόντων φορέων και οικονομικών φορέων που αναρτήθηκε στο www.promitheus.gov.gr, δεν κατέστη δυνατή η επιτυχής ανάρτηση και υποβολή της προσφοράς της, ενώ δια της προσβαλλομένης η Αναθέτουσα Αρχή απέρριψε το αίτημά της για παράταση της ημερομηνίας υποβολής προσφορών.

Αριθμός Απόφασης: 1110/2023

7. Επειδή, στην από 8-6-2023 κοινοποιηθείσα στην προσφεύγουσα δια μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου Επιστολή της Διοικήτριας του Γ.Ν. ... με θέμα: «Σχετικά με παράταση καταληκτικής ημερομηνίας υποβολής προσφορών Η.Δ. .../2023 (Α/Α ΕΣΗΔΗΣ ...)» αναφέρονται τα εξής: «Σε συνέχεια του ανωτέρω από 7-6-2023 ηλεκτρονικού σας μηνύματος (ημετ. αρ. πρωτ. .../7-6-2023) με το οποίο αιτείστε να Σας ενημερώσουμε για την πρόθεσή μας να παρατείνουμε το χρονικό διάστημα υποβολής οικονομικών προσφορών του αναφερόμενου στο θέμα διαγωνισμού (αρ. διακ. .../2023), Σας ενημερώνουμε τα εξής: Δεν αποτελεί υπαιτιότητα του Νοσοκομείου η αναφερόμενη δυσλειτουργία της πλατφόρμας ΕΣΗΔΗΣ. Ο εν λόγω Διαγωνισμός παρέμεινε ενεργός στην πλατφόρμα ΕΣΗΔΗΣ από 19/05/2023 έως και 06/06/2023 (18 ημέρες). Στην πλατφόρμα ΕΣΗΔΗΣ κατά τη χρονική διάρκεια της αναφερόμενης δυσλειτουργίας του συστήματος στις 06/06/2023 και ώρα 14:04 υπήρξε υποβολή οικονομικής προσφοράς. Μετά τα ανωτέρω και για λόγους ισότητας και δικαιοσύνης αλλά και εύρυθμης λειτουργίας του Νοσοκομείου δεν δυνάμεθα να ικανοποιήσουμε το αίτημά σας.»

8. Επειδή, στις 06-06-2023 κι ώρα 15:53, δηλαδή λίγο μετά το πέρας της καταληκτικής ημερομηνίας και ώρας υποβολής των προσφορών, δια του με αρ. πρωτ. 27099/6-6-2023 εγγράφου της Διεύθυνσης Διαχείρισης Ανάπτυξης και Υποστήριξης του ΕΣΗΔΗΣ, η Αναθέτουσα Αρχή ενημερώθηκε περί περιστασιακής τεχνικής αδυναμίας λειτουργίας του υποσυστήματος ΕΣΗΔΗΣ, στο οποίο αναφέρονται τα εξής: «Με το παρόν έγγραφο πιστοποιούμε, σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 37 του ν. 4412/2016, την τεχνική αδυναμία λειτουργίας του υποσυστήματος ΕΣΗΔΗΣ Προμήθειες και Υπηρεσίες, του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος (ΟΠΣ) ΕΣΗΔΗΣ την Τρίτη 06.06.2023. Συγκεκριμένα, από ώρα περίπου 12:10 έως 15:40 παρουσιάστηκαν περιστασιακά και κατά περίπτωση μεγάλοι χρόνοι απόκρισης του υποσυστήματος καθώς και καθυστερήσεις ή/και αδυναμία πρόσβασης σε αυτό. Σημειώνεται ότι, η πρόσβαση των χρηστών στη Διαδικτυακή Πύλη «Προμηθεύς» και στα λοιπά υποσυστήματα του ΟΠΣ ΕΣΗΔΗΣ πραγματοποιούνταν χωρίς πρόβλημα. Λόγω της τεχνικής αυτής αδυναμίας λειτουργίας στο εν λόγω χρονικό διάστημα, δεν ήταν δυνατή η απρόσκοπτη διεξαγωγή των ηλεκτρονικών διαδικασιών ανάθεσης Δημοσίων Συμβάσεων

Αριθμός Απόφασης: 1110/2023

Προμηθειών και Υπηρεσιών των Αναθετουσών Αρχών και Αναθετόντων Φορέων μέσω του ΕΣΗΔΗΣ Προμήθειες και Υπηρεσίες και ιδιαίτερα η προετοιμασία και έγκαιρη υποβολή των ηλεκτρονικών χρηστών των Οικονομικών Φορέων. Για το λόγο αυτό, οι Αναθέτουσες Αρχές και οι Αναθέτοντες Φορείς της χώρας, λαμβάνοντας υπόψη την παρούσα ανακοίνωση, την παρ. 4 του άρθρου 37 του ν.4412/2016 και την Κοινή Υπουργική Απόφαση 64233 (ΦΕΚ 2453/Β'09.06.2021), θα πρέπει, με αιτιολογημένη απόφασή τους, να ρυθμίσουν τα της συνέχειας των διαγωνισμών στους οποίους κατά το προαναφερόμενο χρονικό διάστημα είχε καθορισθεί καταληκτική ημερομηνία και ώρα υποβολής προσφορών. Επίσης, συστήνεται στις Αναθέτουσες Αρχές και στους Αναθέτοντες Φορείς της χώρας, να ληφθεί μέριμνα και για τους διαγωνισμούς για τους οποίους είχε καθορισθεί καταληκτική ημερομηνία και ώρα υποβολής προσφορών μετά το εν λόγω χρονικό διάστημα τεχνικής αδυναμίας και εντός της ίδιας ημέρας, καθώς στο διάστημα μη ορθής λειτουργίας του υποσυστήματος ΕΣΗΔΗΣ Προμήθειες και Υπηρεσίες οι Οικονομικοί Φορείς δεν ήταν σε θέση να προετοιμάσουν απρόσκοπτα τις σχετικές ηλεκτρονικές προσφορές τους. Διευκρινίζεται ότι, η μετάθεση της καταληκτικής ημερομηνίας και ώρας σε διαγωνισμούς • που δεν έχει παρέλθει η καταληκτική ημερομηνία και ώρα υποβολής προσφορών, δύναται να πραγματοποιηθεί με κατάλληλες ενέργειες από εξουσιοδοτημένο χρήστη, υπάλληλο της Αναθέτουσας Αρχής ή του Αναθέτοντα Φορέα, στο ΕΣΗΔΗΣ Προμήθειες και Υπηρεσίες • που έχει παρέλθει η καταληκτική ημερομηνία και ώρα υποβολής προσφορών, πραγματοποιείται από τη Διεύθυνσή μας κατόπιν αποστολής αιτήματος της Αναθέτουσας Αρχής ή του Αναθέτοντα Φορέα στο σύνδεσμο εδώ, με συνημμένη την σχετική Απόφαση μετάθεσης της καταληκτικής ημερομηνίας και ώρας του διαγωνισμού Τέλος, σας γνωρίζουμε ότι η Διεύθυνσή μας παραμένει στη διάθεση των Αναθετουσών Αρχών / Αναθετόντων Φορέων και των Οικονομικών φορέων, προκειμένου στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της να συνδράμει στην ομαλή και χωρίς προβλήματα συνέχιση των διαδικασιών.»

9. Επειδή, σύμφωνα με το άρθρο 37 παρ. 4 του ν.4412/2016 «σε περιπτώσεις τεχνικής αδυναμίας λειτουργίας του ΕΣΗΔΗΣ, η οποία οφείλεται

Αριθμός Απόφασης: 1110/2023

σε γεγονότα ανωτέρας βίας η αναθέτουσα αρχή λαμβάνει άμεσα όλα τα απαιτούμενα μέτρα κυρίως για την τήρηση του ελάχιστου διαστήματος για την υποβολή προσφορών και των αιτήσεων συμμετοχής, όπως ιδίως η μετάθεση της καταληκτικής ημερομηνίας και η δημοσίευσή της. Η ανωτέρω αδυναμία πιστοποιείται, για τις δημόσιες συμβάσεις προμηθειών και γενικών υπηρεσιών, από τη Διεύθυνση Διαχείρισης, Ανάπτυξης και Υποστήριξης του ΕΣΗΔΗΣ της Γενικής Διεύθυνσης Υποδομών Πληροφορικής και Επικοινωνιών Δημόσιας Διοίκησης της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων Δημόσιας Διοίκησης του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης και, στη συνέχεια, με αιτιολογημένη απόφασή της, η αναθέτουσα αρχή καθορίζει τον τρόπο συνέχισης και διεξαγωγής της διαδικασίας...»

10. Επειδή, εν προκειμένω, η Αναθέτουσα Αρχή όφειλε, μόλις περιήλθε σε γνώση της η ως άνω τεχνική αδυναμία του ΕΣΗΔΗΣ, να παρατείνει την ημερομηνία υποβολής προσφορών, ακόμη και αν αυτή είχε παρέλθει, κατά τα οριζόμενα στο νόμο και τα αναφερόμενα στο με αρ. πρωτ. 27099/6-6-2023 εγγράφου της Διεύθυνσης Διαχείρισης Ανάπτυξης και Υποστήριξης του ΕΣΗΔΗΣ, προκειμένου να διασφαλίσει ότι όλοι οι ενδιαφερόμενοι οικονομικοί φορείς θα μπορούσαν να υποβάλλουν προσφορά, επιτυγχάνοντας έτσι την βασική για τους διαγωνισμούς διεύρυνση και ενίσχυση του ανταγωνισμού και διευκολύνοντας κάθε ενδιαφερόμενο μέρος να συμμετέχει, διευκόλυνση που αφενός θα ήταν σύμφωνη με τις νομοθετικές επιταγές, αλλά και που τελικώς θα απέβαινε ουσιαστικά σε όφελος της ίδιας, αφού θα οδηγούσε σε επιτάχυνση της διαδικασίας και αποφυγή άσκοπων καθυστερήσεων του διαγωνισμού, λόγω υποβολής προδικαστικής προσφυγής κατά της υπό κρίση παράλειψης. Εξάλλου, η ανωτέρω υποχρέωση της Αναθέτουσας Αρχής δεν αναιρείται από το γεγονός ότι έτερος οικονομικός φορέας μπόρεσε, παρά την τεχνική αδυναμία, να υποβάλει προσφορά, ούτε το γεγονός ότι ο διαγωνισμός ήταν ήδη ανοικτός προς υποβολή προσφορών αρκετές ημέρες πριν από την τεχνική αδυναμία, αφού η καταληκτική προθεσμία είναι μονοσήμαντη έννοια και περιλαμβάνει όλο το οριζόμενο σε αυτήν χρονικό διάστημα μέχρι και το τελευταίο λεπτό. Συνεπώς, βασίμως προβάλλεται με την προδικαστική προσφυγή ότι η προσφεύγουσα παρεμποδίστηκε να υποβάλει προσφορά και, συνεπώς, η Αναθέτουσα Αρχή είχε την υποχρέωση να χορηγήσει σχετική

Αριθμός Απόφασης: 1110/2023

παράταση, η δε σχετική προς τούτο παράλειψή της, όπως αποτυπώνεται και ενσωματώνεται στην υπό κρίση απαντητική επιστολή της, τυγχάνει, κατ' αρχήν, ακυρωτέα. Αναφορικά με το Γ.ΜΕΡΟΣ της προσφυγής παρατηρείται ότι δεν προκύπτει συνάφεια με τα ΜΕΡΗ Α. και Β. αυτής και δεν αφορά τον διαγωνισμό παροχής υπηρεσιών καθαριότητας του Γ.Ν.Κέρκυρας και, ως εκ τούτου, δεν λαμβάνεται υπόψη.

11. Επειδή, περαιτέρω, όπως προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου, ήδη έχουν αποσφραγιστεί οι οικονομικές προσφορές και έχουν αναρτηθεί από την Αναθέτουσα Αρχή τα ποσά των προσφορών των δύο άλλων συμμετεχόντων στο ΕΣΗΔΗΣ. Τούτου δοθέντος, και ενόψει της ως άνω αποδοχής του κυρίως αιτήματος της προσφυγής, θα καθίστατο, κατ' αρχήν, ακυρωτέα η παράλειψη της Αναθέτουσας Αρχής να παρατείνει το χρονικό διάστημα υποβολής προσφορών. Η ακυρότητα αυτή της εν λόγω παράλειψης καθιστά ακυρωτέα, τελικώς, την παράλειψη της Αναθέτουσας Αρχής να εξετάσει την περίπτωση ματαίωσης του διαγωνισμού, κατόπιν της άσκησης της υπό κρίση προδικαστικής προσφυγής και της αποσφράγισης των οικονομικών προσφορών, καθώς, κυρίως, και της ανάρτησης των ποσών στο ΕΣΗΔΗΣ, αφού μόνη η ακύρωση της παράλειψης της χορήγησης της υπό κρίση παράτασης στο παρόν στάδιο δεν θα αρκούσε, προκειμένου να επανορθωθεί η βλάβη της προσφεύγουσας και, παράλληλα, να συνεχιστεί ο διαγωνισμός, δεδομένου ότι η υποβολή της προσφοράς της και η αξιολόγησή της αποβαίνει, πλέον, αδύνατη, μετά την ανάρτηση του περιεχομένου των φακέλων των λοιπών οικονομικών προσφορών στο ΕΣΗΔΗΣ, κατά τα προαναφερόμενα.

12. Επειδή, συνεπεία των ανωτέρω η προδικαστική προσφυγή πρέπει να γίνει δεκτή. Δεδομένου δε ότι, κατά τα γενόμενα δεκτά στο τέλος της προηγούμενης σκέψης, η ακύρωση της παράλειψης της Αναθέτουσας Αρχής να παρατείνει το χρονικό διάστημα υποβολής προσφορών, όπως αυτή ενσωματώνεται στην από 8-6-2023 κοινοποιηθείσα στην προσφεύγουσα δια μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου Επιστολή της Διοικήτριάς της με θέμα: «Σχετικά με παράταση καταληκτικής ημερομηνίας υποβολής προσφορών Η.Δ. .../2023 (Α/Α ΕΣΗΔΗΣ ...)», καθίσταται, πλέον, αλυσιτελής, πρέπει να ακυρωθεί, λόγω της ακυρότητας της ως άνω παράλειψής της, η παράλειψη

Αριθμός Απόφασης: 1110/2023

της ίδιας Αναθέτουσας Αρχής να εξετάσει την περίπτωση ματαίωσης του διαγωνισμού, κατόπιν της άσκησης της προδικαστικής προσφυγής, της αποσφράγισης των οικονομικών προσφορών και, κυρίως, της ανάρτησης των ποσών στο ΕΣΗΔΗΣ, και να επιστραφεί το παράβολο που η προσφεύγουσα κατέβαλε για την άσκηση της προσφυγής της.

Για τους λόγους αυτούς

Δέχεται την προσφυγή.

Ακυρώνει την παράλειψη της Αναθέτουσας Αρχής, [λόγω της ακυρότητας της παράλειψής της να παρατείνει το χρονικό διάστημα υποβολής προσφορών, όπως αυτή ενσωματώνεται στην από 8-6-2023 κοινοποιηθείσα στην προσφεύγουσα δια μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου Επιστολή της Διοικήτριάς της με θέμα: «Σχετικά με παράταση καταληκτικής ημερομηνίας υποβολής προσφορών Η.Δ. .../2023 (Α/Α ΕΣΗΔΗΣ ...)»], να εξετάσει την περίπτωση ματαίωσης του διαγωνισμού, για τους λόγους που αναφέρονται στο σκεπτικό.

Ορίζει την επιστροφή του κατατεθέντος παραβόλου.

Κρίθηκε, αποφασίσθηκε στις 03-07-2023 και εκδόθηκε στις 24-07-2023 στον Άγιο Ιωάννη Ρέντη.

Ο Πρόεδρος

Ιωάννης Λαμπρόπουλος

Η Γραμματέας

Φωτεινή Μαραντίδου